

**KADIN HİZMET ERBABINA SAĞLANAN
KREŞ VE GÜNDÜZ BAKİMEVİ YARDIMI İLE GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA
ÇOCUK ZAMMI ÖDEMELERİNDE İSTİSNA SINIRI**

- ÖZET** :
- 01.07.2018-31.12.2018 tarihleri arasında geçerli olan gelir vergisinden istisna çocuk zammı tek çocuk için 0-6 yaş grubu 58,97 TL ve 6 yaş üstü için 29,49 TL'dir.
 - Kadın hizmet erbabına sağlanan kreş ve gündüz bakımevi yardımında gelir vergisi istisnası

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 04/07/2018 tarihli ve 8 sıra No.lu Genelgesinde 01/07/2018-31/12/2018 döneminde geçerli olmak üzere; aylık katsayısı (0,11794), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı (1,8461), iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı ise (0,037402) olarak belirlenmiştir.

Bu katsayılara göre çocuk yardımı tutarları ve aile yardımı tutarları ile prime esas kazançlardan istisna tutulacak yemek parası, çocuk zammı ve aile zammı (yardımı) tutarları 1 Temmuz 2018 tarihinden geçerli olmak üzere aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

A) Kadın Hizmet Erbabına Sağlanan Kreş ve Gündüz Bakımevi Yardımında Gelir Vergisi İstisnası

7103 sayılı Kanunla, 193 sayılı Kanunun gelir vergisinden istisna edilen ücretleri düzenleyen 23'üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (16) numaralı bent eklenmiştir.

"16. İşverenlerce, kadın hizmet erbabına kreş ve gündüz bakımevi hizmeti verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (işverenlerce bu hizmetlerin verilmediği durumlarda, ödemenin doğrudan bu hizmetleri sağlayan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yapılması şartıyla, her bir çocuk için aylık, asgârî ücretin aylık brüt tutarının %15'ini aşmamak üzere bu istisnadan yararlanır. Kreş ve gündüz bakımevi hizmetini sağlayanlara yapılan ödemelerin belirlenen istisna tutarını aşan kısmı ile hizmet erbabına bu amaçla nakden yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu bentte yer alan %15 oranını, asgârî ücretin aylık brüt tutarının %50'sine kadar artırmaya ve kanuni seviyesine getirmeye Bakanlar Kurulu, bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.)"

Kreş ve gündüz bakımevi hizmetinin işverenlerce iş yerinde verilmesi halinde, bu hizmetten faydalanan kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin tamamı gelir vergisinden istisna olacaktır. Söz konusu hizmetin, işverenin kendisine ait veya kiralamış olduğu diğer yerlerde verilmesi istisna uygulamasına engel teşkil etmeyecektir.

İşverenlerce, kreş ve gündüz bakımevi hizmetinin işyerinde verilmediği durumlarda, kadın hizmet erbabının hizmet aldığı gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım evlerine ödeme yapılmak suretiyle sağlanan menfaatler de istisna kapsamındadır.

Bu durumda istisna edilecek tutar, 5/5/2018 tarihli ve 30412 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2018/11674 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile %15 oranı, bu tarihten itibaren asgari ücretin brüt tutarının %50'si olarak belirlenmiştir. Bu tutar, 2018 yıl için asgari ücretin brüt tutarının %50'si olan (2.029,50x%50=) 1.014,75 TL'dir.

Bu durumda ayrıca aşağıdaki koşulların sağlanması gerekmektedir.

- Kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin ücret istisnasına tabi tutulabilmesi için; bu hizmetin gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım evlerinden alınması, ödemenin hizmet erbabına değil doğrudan bu hizmeti sağlayan mükelleflere yapılması gerekmektedir.
- Hizmet erbabına doğrudan yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler ise ücret olarak vergilendirilecektir.
- İşverenlerce, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım evlerine ödeme yapıldığı durumlarda, istisnadan yararlanılacak tutar her bir çocuk için asgari ücretin aylık brüt tutarının %50'ini aşmayacaktır. Sağlanan menfaatin asgari ücretin aylık brüt tutarının %50'ini aşması halinde, aşan kısım ücret olarak vergilendirilecektir.
- İşverenlerce, kadın hizmet erbabı adına doğrudan kreş ve gündüz bakımevi işleten mükelleflere yapılan ödemelerin belli bir dönem için toplu olarak yapılması durumunda, her bir aya isabet eden tutar, ilgili ay ücret matrahı ile ilişkilendirilerek istisna uygulanacaktır.
- Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince, işveren tarafından ödenen tutar da dahil olmak üzere, kreş ve gündüz bakımevi hizmeti karşılığı olarak faturanın hizmet erbabı adına düzenlenmesi gerekmekte olup, işverenlerin bu kapsamda yaptığı ödemelere ilişkin belgeleri 213 sayılı Kanunda öngörülen süre boyunca saklamaları zorunludur.
- Kadın hizmet erbabına, 193 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (16) numaralı bendi kapsamında sağlanan menfaat ve yapılan ödemelere ilişkin tutarların, asıl ücret ile birlikte ücret bordrosunda gösterilmesi gerekmektedir.

- İstisnadan faydalanılması için kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin, ilgili Kanunlar, toplu iş sözleşmeleri veya bireysel iş sözleşmelerine dayanarak ödenen asıl ücrete ilave olarak sağlanması şart olup, kadın hizmet erbabının asıl ücretinin bir kısmının kreş ve gündüz bakımevi hizmeti ödemesi gibi değerlendirilmek suretiyle anılan istisnaya konu edilmesi mümkün değildir.

B) Çocuk Yardımı

Gelir Vergisi Kanunu'nun 25/4'üncü maddesinde hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının Gelir Vergisinden istisna olduğu ancak, bu zamların devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlasının vergiye tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır. Çocuk yardımının hesabında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 202'nci maddesi¹ esas alınmaktadır. Maddeye göre *çocuklardan her biri için de 250 gösterge rakamının (72'nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödeneceği* belirtilmiştir. Aynı Yasanın 206'ncı maddesinde çocuk yardımının verilmeyeceği haller de belirtilmiştir.

Bu durumda, 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak katsayı rakamlarına göre **01.01.2018-30.06.2018 tarihleri arasında geçerli olan gelir vergisinden istisna çocuk zammı tutarları; örnek olarak aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.**

¹ AİLE YARDIMI ÖDENEĞİ:

Madde 202 - Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir.

(Değişik fıkra: 27/06/1989 - KHK - 375/10 md.) Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500 *1* , çocuklarından her biri için de 250 *1* gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) *2* aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. (Mülga cümle: 13/02/2011-6111 S.K 117. mad.) Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. (Ek : 09/04/1990 - KHK-418/7 md.; iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 05/02/1992 tarih ve E.1990/22, K.1992/6 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenlenen fıkra: 18/05/1994 -KHK- 527/9 md.) Bu fıkrada yer alan gösterge rakamlarını 3 *1* katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Dul memurların çocukları için yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır.

Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir.

Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir.

Vergi 09.07.2018/124-4

01.01.2018-30.06.2018	Tarihleri Arasında	
Tek Çocuk İçin		TL
0-6 yaş grubu	(500 x 0.108550) =	54.28
6 yaş üstü	(250 x 0.108550) =	27.14
Birden fazla çocuğu olanlar (Örnek)		
Çocuklardan iki veya daha fazlası 0-6 yaş grubunda olanlar	(54.28 x 2) =	108.55
Çocuklardan biri 0-6 yaş grubunda olanlar için	(54.28 + 27.1375) =	81.41
Çocukların tümü 0-6 yaş grubunun üstünde olanlar	(27.14 x 3) =	81.41

01.07.2018 tarihinden itibaren uygulanacak katsayı rakamlarına göre **01.07.2018 - 31.12.2018 tarihleri arasında geçerli olacak** gelir vergisinden istisna olacak çocuk zammı tutarları ise örnek olarak aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

01.07.2018-31.12.2018	Tarihleri Arasında	
Tek Çocuk İçin		TL
0-6 yaş grubu	(500 x 0.117940) =	58.97
6 yaş üstü	(250 x 0.117940) =	29.49
Birden fazla çocuğu olanlar (Örnek)		
Çocuklardan iki veya daha fazlası 0-6 yaş grubunda olanlar	(59 x 2) =	117.94
Çocuklardan biri 0-6 yaş grubunda olanlar için	(59 + 29.485) =	88.46
Çocukların tümü 0-6 yaş grubunun üstünde olanlar	(29 x 3) =	88.46

C) Aile Yardımı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 202'nci maddesine göre Devlet memurlarına ödenmekte olan aile yardımının göstergesi 1.500 olarak uygulanmaktaydı. Bu oran önce 5 Ocak 2011 tarihli ve 27806 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/1241 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4'üncü maddesi ile gösterge 1 Ocak 2011 tarihinden geçerli olmak üzere 1.823'e, daha sonra **2011/2022 sayılı BKK** ile 1 Temmuz 2011 tarihinden itibaren 2.134'e yükseltilmişti.

Buna göre kamu sektöründe çalışanlar için, çalışmayan eşler için aile yardımı, yeni katsayılara göre 2018 yılında aşağıdaki gibi olmuştur.

Dönemi	Gösterge	Katsayı	Tutar
01.01.2018-30.06.2018	2134	0.108550	231.65
01.07.2018-31.12.2018	2134	0.11794	251.68

D) Prime Esas Kazançlardan İstisna Tutulacak Yemek Parası, Çocuk Zammı Ve Aile Zammı (Yardımları) Tutarları

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 4958 sayılı Kanunla değişik 77'nci maddesinin ikinci fıkrasında, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının "Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine ilişkin Tebliği" 29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Buna göre, Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarları aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

1- Yemek Parası:

Yemek parası olarak yapılan ödemelerin, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak **16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen günlük asgari ücretin %6'sının yemek parası** verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunmaktadır.

2018 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 30 Aralık 2017 tarihli ve 30286 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 29 /12/2017 tarihli ve 2017/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI'nda aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

DÖNEMİ	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
01.01.2018-30.06.2018	67.65	2,029.50
01.07.2018-31.12.2018	67.65	2,029.50

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak **yemek parası tutarı** 2018 yılı için aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

YEMEK PARASI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücretin günlük tutarı	İstisna Oranı	Günlük İstisna Tutarı (TL)
01.01.2018-30.06.2018 tarihleri arasında	67.65	0.06	4.06
01.07.2018-31.12.2018 tarihleri arasında	67.65	0.06	4.06

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 8'inci bendi hükmüne göre hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmemektedir. Buna karşılık işverenlerce, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 29.12.2017 tarihli ve 30285 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 302 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğine göre **2018 yılında 16,00** lirayı aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmektedir.

2) Çocuk Zammı:

Çocuk zammı olarak yapılan ödemelerden; iki çocuğa kadar (iki çocuk dahil) çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışamayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve [Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına] tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın iki çocuğu geçmemek kaydıyla çocuk başına her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak çocuk zammı tutarı 2018 yılı için aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

ÇOCUK ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2018-30.06.2018 tarihleri arasında	2,029.50	0.02	40.59
01.07.2018-31.12.2018 tarihleri arasında	2,029.50	0.02	40.59

Aile zammı olarak yapılan ödemelerin; sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin her hangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması kaydıyla, her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin % 10'u oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak aile yardımı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

[Aile Zammı (Yardımları): Sadece kamu personeli için gelir vergisinden istisna olup, özel sektörde çalışanlar için vergiye tabidir.]

AİLE ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2018-30.06.2018 tarihleri arasında	2,029.50	0.1	202.95
01.07.2018-31.12.2018 tarihleri arasında	2,029.50	0.1	202.95

E) Doğum Yardımı

7 Nisan 2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16'ncı maddesi ile 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek Madde aşağıdaki gibidir.

"Doğum yardımı

EK MADDE 4 - (1) Türk vatandaşlarına, canlı doğan birinci çocuğu için 300 TL, ikinci çocuğu için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocukları için 600 TL doğum yardımı yapılır. Bu yardım Türk vatandaşı olan anne veya babaya, her ikisi de Türk vatandaşı ise anneye yapılır. Doğum yardımı, Bakanlıkça belirlenen zorunlu hâllerde babaya ödenebilir. Doğum yardımı

ödenmesinde Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan nüfus kayıtları esas alınır. Bu kapsamda yapılan ödemeler, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu fıkrada belirtilen tutarları artırmaya Bakanlık ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen işçilerden, kapsamında buldukları bireysel iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre işçinin kendisi veya eşinin doğum yapması nedeniyle işçiye bir ödeme yapılması kararlaştırılmış olanlara, kararlaştırılan tutarın bu madde uyarınca yapılacak ödeme tutarından daha az olması hâlinde sadece aradaki fark ödenir. Kararlaştırılan tutarın bu maddeye göre yapılacak ödeme tutarından daha fazla olması hâlinde ise bu maddeye göre ödeme yapılmaz.”

Buna göre 2018 yılında doğum yardımı tutarları aşağıdaki gibi olmaktadır.

Çocuk sayısı	Doğum Yardımı Tutarı
1.Çocuk ise	300 TL
2. Çocuk ise	400 TL
3.Çocuk ise	600 TL

F) Emzirme Yardımı

Doğum tarihinden önceki son 1 yıl içerisinde en az 120 gün 4/a (SSK) ya da 4/b BAĞKUR primi ödenmiş olması gerekir. 4/b kapsamında sigortalılar için son ödeme vadesi geçmiş prim borcunun da olmaması gerekir.

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren 149 TL'dir.

G) Engellilik İndirimi

Gelir Vergisi Kanunu'nun 31'inci maddesinde çalışma gücünün asgarî %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgarî %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgarî %40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılacağı belirtilmiştir. 2018 yılında **302 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğine** göre aşağıda engelli dereceleri itibariyle belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücret matrahından indirilmektedir.

Engellilik derecesi	İndirim Tutarı (2018)
Birinci derece engelliler için	1.000
İkinci derece engelliler için	530
Üçüncü derece engelliler için	240

Saygılarımızla...

[Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü 04/07/2018 tarihli ve 8 sıra No.lu "Mali ve Sosyal Hakları" Genelgesi tam metni için tıklayınız...>>>](#)